

Eindejaarsactualiteiten 2015

Financieel advies

fiscale
juridische
financiële
advieszaken

Inhoudsopgave

Loon- en inkomstenbelasting

VAR ook na 1 januari 2016: uitstel invoering modelovereenkomsten	3
VAR blijft nog even geldig.....	3
Snel voorleggen modelovereenkomsten blijft van belang.....	3
Schakel eerst een deskundige in.....	3
Eerste modelovereenkomsten gepubliceerd.....	3
Wordt er nageheven?.....	4

Wijziging regels verzekeringplicht DGA	4
Wat betekent dit voor u?.....	4
Nevengeschiedheid.....	4
Tip voor de minderheidsaandeelhouder.....	4
Commentaar.....	5

Andere actie- en aandachtspunten in de loonheffingen bij de jaarovergang	5
Aanscherping gebruikelijkheids criterium werkkostenregeling (1).....	5
Nadere toelichting.....	5
Aanwijzen in het kalenderjaar (2).....	5
Rentevoordeel personeelslening wordt belast.....	6
Ook hoger loon voor de sociale verzekeringen.....	6
Is uw loonadministratie al WAS-proof?.....	6
Voortaan alleen aansprakelijkheid voorkomen via G-rekening.....	6
Profiteer dit jaar nog van de afkoopregeling levenslooptegoed.....	7
Gevolgen voor andere heffingen en toeslagen.....	7
Doorsparen blijft mogelijk.....	7

Vervang dit jaar uw auto van de zaak	7
Bijtellingscategorieën in 2016.....	7
Bijtellingscategorieën vanaf 2017.....	7
De nul-emissieauto van de zaak.....	7
De hybride auto van de zaak.....	8
De zuinige auto van de zaak.....	8
Conclusie.....	8

Eindejaarsactualiteiten rond de eigen woning	8
Verzachting sanctie bij betalingsachterstand eigenwoningschuld.....	8
Meld tijdig uw eigenwoninglening.....	8
Alleen leningen aangegaan na 1 januari 2013.....	8
Versoepeling op komst sanctie meldplicht.....	8
Ook vrijstelling SEW of BEW verminderen met box-3-vrijstelling kapitaalpolis.....	9
Toch dubbele vrijstelling voor polissen bij ontbreken dubbele begunstiging.....	9
Nog extra aflossen op uw eigenwoningschuld.....	9
Let op bij spaar- en bankspaarhypotheek.....	9
Beperking renteaftrek bij latere verhuizing.....	9

Overige actie- en attentiepunten in de inkomstenbelasting bij de jaarovergang	10
Nieuwe box-3-heffing gunstig voor kleine vermogensbezitter.....	10
Vanaf 2016 één beschikking voor S&O en RDA.....	10
Overgangsrecht.....	10
Extra aanpak belastingontwijking emigrerende DGA.....	10
Laatste keer ouderentoeslag in box 3.....	10

Schenken en erven

Vanaf 2017 permanente verhoging eenmalig vrijgestelde schenking eigen woning	11
Schenken voor de eigen woning.....	11
Wie kan schenker zijn?.....	11
Wie kan begiftigde zijn?.....	11
Samenloop met andere vrijstelling.....	12
Samenloop in 2017.....	12
Samenloop met verhoogde vrijstelling eigen woning in 2015 of 2016.....	12
Enkele gevolgen voor de schenker.....	12
Enkele gevolgen voor de begiftigde.....	13
Enkele attentiepunten.....	13
Commentaar.....	13

Actiepunten schenk- en erfbelasting bij de jaarovergang	13
Bespaar erfbelasting via schenking aan uw kinderen.....	13
Enmalig vrijgesteld schenken aan uw kinderen	13
Uitzondering bij eenmalige schenking vóór 1 januari 2010.....	13
Splitsen mag	14
Schenken is ook voordelig voor uzelf.....	14
Afgeschafte mantelzorgcompliment nog wel van belang in 2015	14
 Omzetbelasting	
Btw- actualiteiten bij de jaarovergang	15
Drempel opgaaf ICL per 1 januari 2016 verlaagd naar € 50.000.....	15
Btw-correctie privégebruik auto van de zaak	15
Ook btw-correctie bij eigen bijdrage	15
BUA-correctie voor personeelsvoorzieningen	15
Herrekening en herziening van voorbelasting	16
 Pensioen en lijfrente	
Laatste ontwikkelingen rondom uw pensioen in eigen beheer	16
De twee eerdere oplossingsrichtingen.....	16
Nieuwe oplossingsrichting	16
Conclusie.....	16
 Nederlanders in Duitsland met bedrijfs-pensioen- of lijfrente-uitkering opgelet	16
Wat gaat er veranderen?	16
 Actie- en attentiepunten bij uw pensioen en lijfrente	17
Verbetering bescherming pensioen zzp-er.....	17
Alleen in 2015 kunt u al ingegaan pensioen nog verlagen	17
Afkoop woekerpolissen minder onvoordelig.....	17
Betaal uw aftrekbare lijfrentepremie in 2015.....	17
 Sociale zekerheid en Arbeidsrecht	
Minder ongelijkheid bij overstappen publieke en private verzekeringen WGA	18
Van het private eigenrisicodragerschap naar het publiek bestel tot 1 juli 2015	18
Van publiek bestel naar het private eigenrisicodragerschap tot 1 juli 2015	18
Het nieuwe premiesysteem bij overstappen privaat naar publiek bestel	18
Het nieuwe premiesysteem bij overstappen publiek bestel naar privaat bestel.....	18
Conclusie: voorkomen is beter dan genezen	19
 Transitievergoeding of ontslagvergoeding bij samenloop met oude afspraken?	19
Bij samenloop met cao-afspraken	19
Bij samenloop met individuele afspraken of afspraken met de OR.....	19
Bij cao afwijken van de transitievergoeding.....	19
 Enkele wijzigingen per 1 januari 2016.....	19
Uitkeringsduur WW verkort.....	19
Gewijzigde arbeidsverledeneis	19
Overgangsrecht	20
Conclusie	20
Versoepelde regels bij doorwerken na de AOW-leeftijd	20
Meer flexibel werken	20
Gewijzigde termijnen	20

In deze brochure is de stand van zaken in wet- en regelgeving tot 5 november 2015 verwerkt. Hoewel ten aanzien van de inhoud de uiterste zorg is nagestreefd, kan niet volledig worden ingestaan voor eventuele (druk)fouten en onvolledigheden. Deswege wordt geen aansprakelijkheid aanvaard.

Loon- en inkomstenbelasting

VAR ook na 1 januari 2016: uitstel invoering modelovereenkomsten

De VAR wordt wel afgeschaft maar toch niet op 1 januari 2016. De invoering van het systeem van modelovereenkomsten wordt namelijk uitgesteld tot 1 april 2016. Daarna geldt een coulanceperiode tot 1 januari 2017 waarin opdrachtgevers en opdrachtnemers de tijd krijgen om hun werkwijze aan te passen aan een werkwijze die in een modelovereenkomst staat. Hoe dan ook, volgend jaar krijgt u te maken met modelovereenkomsten die de VAR zullen vervangen. Dat betekent niet dat u nu even niets hoeft te doen. Hierna zetten we de belangrijkste zaken rond de afschaffing van de VAR voor u op een rij.

VAR blijft nog even geldig

Totdat de VAR verdwijnt, blijft een VAR voor 2014 of 2015 geldig in 2016. Voorwaarde is wel dat het werk hetzelfde blijft en onder dezelfde omstandigheden en voorwaarden wordt uitgevoerd. Als een opdrachtnemer/zzp-er al een VAR voor 2016 heeft aangevraagd, dan wordt die aanvraag alsnog in behandeling genomen.

Snel voorleggen modelovereenkomsten blijft van belang

Opdrachtgevers en opdrachtnemers kunnen hun overeenkomsten aan de Belastingdienst voorleggen om te laten beoordelen of er sprake is van een dienstbetrekking. Het uitstel van de invoering brengt daarin geen verandering. Als de opdrachtgever en de opdrachtnemer daadwerkelijk werken volgens de overeenkomst is de opdrachtgever gevrijwaard van naheffing van loonheffingen. Goedgekeurde overeenkomsten plaatst de Belastingdienst op zijn website. Omdat de Belastingdienst veel aanvragen verwacht, kunt u al overeenkomsten voorleggen. Het blijft van belang om (voorbeeld)overeenkomsten zo snel mogelijk aan de Belastingdienst voor te leggen. De Belastingdienst zal overeenkomsten die u vóór 1 februari 2016 voorlegt, voor 1 april 2016 beoordelen. Als u de overeenkomst tijdig opstuurt, heeft u meer tijd voor overleg en eventuele aanpassingen van de overeenkomst en/of werkwijze. Overeenkomsten met toelichting kunt u mailen naar: alternatiefvar@belastingdienst.nl.

Als u een overeenkomst ter beoordeling naar de Belastingdienst stuurt, moet u naast enkele algemene gegevens ook het volgende aangeven:

1. of de overeenkomst voor 1 opdrachtgever of meer opdrachtgevers is bedoeld;
2. een volledig overzicht van alle afspraken;

3. wat de werkzaamheden zijn en onder welke omstandigheden de opdrachtnemer de werkzaamheden uitvoert;
4. of de overeenkomst door bemiddeling tot stand is gekomen;
5. welke specifieke regelgeving of certificeringseisen gelden;
6. eventuele richtlijnen of algemene voorwaarden.

Schakel eerst een deskundige in

Voordat u uw overeenkomst voorlegt, moet u eerst zelf (laten) beoordelen of er sprake is van een dienstbetrekking en of het nodig is om de overeenkomst voor te leggen. Vooral de punten 2, 3 en 4 zijn lastig te beoordelen. Welke overeenkomst kiest u? Om welke afspraken en omstandigheden gaat het? Wat is het onderscheid tussen bemiddeling en uitzenden? Wanneer is er sprake van een gezagsverhouding? U kunt hiervoor de 'Beleidsregels beoordeling dienstbetrekking' raadplegen. Let wel op: deze beleidsregels zijn niet uitputtend en beslissend. Vaak is er het nodige tegenin te brengen. We raden u daarom aan om voor de beoordeling van uw overeenkomst een deskundige in te schakelen.

Eerste modelovereenkomsten gepubliceerd

De eerste modelovereenkomsten zijn inmiddels goedgekeurd en op de website van de Belastingdienst geplaatst. In de beoordeelde modelovereenkomsten wordt bevestigd dat de opdrachtgever geen loonheffingen hoeft af te dragen of te voldoen omdat er geen sprake is van een (fictieve) dienstbetrekking. Voorwaarde is wel dat er bij gebruik van de voorbeeldovereenkomst conform de overeenkomst wordt gehandeld en dat daarin wordt verwezen naar het kenmerk van de door de Belastingdienst beoordeelde overeenkomst. Er wordt benadrukt dat geen oordeel wordt gegeven over de kwalificatie van de inkomsten voor de

inkomsten- en omzetbelasting. Er wordt verwacht dat ca. 40 modelovereenkomsten worden gepubliceerd.

Inmiddels zijn in samenwerking met VNO-NCW en MKB-Nederland ook algemene modelovereenkomsten met voorbeeldbepalingen opgesteld en gepubliceerd. Deze overeenkomsten betreffen:

- de modelovereenkomst die kan worden gebruikt in de situatie waarin de opdrachtnemer de arbeid niet persoonlijk hoeft te verrichten;
- de modelovereenkomst tussenkost (intermediairs);
- de modelovereenkomst geen werkgeversgezag.

Wordt er nageheven?

U heeft als opdrachtgevers en opdrachtnemers tot 1 januari 2017 de tijd om zo nodig uw werkwijze aan te passen aan een goedgekeurde voorbeeld- of modelovereenkomst. Tot dan zal de Belastingdienst wel toezicht houden en u erop attenderen op welke punten u uw werkwijze kunt aanpassen om buiten dienstbetrekking te werken. Er wordt echter niet nageheven over 2016.

Werkt u als opdrachtgever ná 1 januari 2017 nog niet volgens een beoordeelde (voorbeeld)overeenkomst of modelovereenkomst, dan kunnen loonheffingen worden nageheven. De Belastingdienst moet dan wel kunnen aantonen dat er feitelijk sprake is van een dienstbetrekking.

Constateert de Belastingdienst ná inwerkingtreding van het systeem van modelovereenkomsten dat er sprake is van een dienstbetrekking. In dat geval kan de Belastingdienst sowieso niet naheffen over een periode waarover de opdrachtgever nog over de juiste VAR beschikt.

Wijziging regels verzekeringsplicht DGA

U bent als directeur-groootaandeelhouder (DGA) werknemer van uw eigen BV. Bent u ook statutair bestuurder, dan bent u meestal niet verzekerd voor de werknemersverzekeringen. Dat u niet-verzekerd bent,

vindt u in de 'Regeling aanwijzing directeur-groootaandeelhouder'. Deze regeling is verouderd en wijzigt daarom per 1 januari 2016. De bestaande regeling wordt dan ingetrokken zonder overgangsrecht.

Wat betekent dit voor u?

De nieuwe regeling noemt de voorwaarden waaronder een statutair bestuurder van een vennootschap als DGA kan worden aangemerkt. Het uitgangspunt blijft dat wanneer u als DGA voldoende zeggenschap heeft over uw BV en u daardoor uw eigen ontslag kunt voorkomen, u dan niet verzekerd bent voor de werknemersverzekeringen. In de nieuwe regeling is duidelijker vastgelegd dat ook een bestuurder van een holding-BV die indirect zeggenschap heeft in een werk-BV, als niet-verzekerde DGA kan worden aangemerkt. In deze situatie is de holding-BV de bestuurder van de werk-BV. U bent aandeelhouder en statutair bestuurder van de holding-BV en u verricht namens de holding-BV feitelijk de werkzaamheden als bestuurder in de werk-BV. In dat geval wordt u tevens aangemerkt als bestuurder van de werk-BV. Het is dan niet meer nodig dat u als aandeelhouder van de holding-BV ook bestuurder bent van de werk-BV.

Een voorbeeld ter verduidelijking

Uw holding-BV is enig aandeelhouder en statutair bestuurder van een werk-BV. U bent 100% aandeelhouder en statutair bestuurder van de holding-BV. Namens deze BV verricht u de werkzaamheden als bestuurder van de werk-BV. U wordt aangemerkt als DGA, omdat u via uw holding-BV zeggenschap heeft over uw ontslag in de werk-BV. U bent niet verplicht verzekerd voor de werknemersverzekeringen.

Nevengeschiktheid

Onder de huidige regeling zijn bestuurders niet verzekerd als zij in de algemene vergadering van aandeelhouders allen een (nagenoeg) gelijk aantal stemmen kunnen uitbrengen. In de nieuwe regeling moeten de bestuurders samen alle aandelen bezitten én als aandeelhouders een (nagenoeg) gelijk deel van het (maatschappelijk) kapitaal van de BV vertegenwoordigen. Oplossingen waarin bij een ongelijke aandelenverdeling via een wijziging van de statuten de stemmen gelijk worden verdeeld, werken daardoor niet meer vanaf 1 januari 2016.

Tip voor de minderheidsaandeelhouder

Bent u een minderheidsaandeelhouder laat uw situatie dan door een deskundige beoordelen. Het zou zo maar kunnen dat u als bestuurder op grond van de nieuwe

regeling vanaf 2016 niet meer of juist wel verplicht verzekerd bent.

Commentaar

Met de nieuwe regeling is beoogd dat het merendeel van de bestuurders van vennootschappen de bestaande situatie kunnen continueren zonder dat aanpassing van de statuten daarvoor nodig is. Bedoeld is om de bestaande praktijk te verduidelijken en alleen waar nodig aan te passen in verband met wetgeving en rechtspraak. In de hiervoor aangegeven situaties kan de nieuwe regeling echter toch leiden tot het vervallen of het ontstaan van verzekeringsplicht voor de werknemersverzekeringen.

Andere actie- en aandachtspunten in de loonheffingen bij de jaarovergang

Er staat nog meer te gebeuren in de loonheffingen in 2016. Hierna gaan we in op twee wijzigingen in de werkkostenregeling, het rentevoordeel bij personeelsleningen, het WAS-proof maken van uw loonadministratie, de afkoopregeling van het levenslooptegoed en het vervallen van de mogelijkheid om rechtstreeks vrijwarend te storten bij de Belastingdienst.

Aanscherping gebruikelijkheids criterium werkkostenregeling (1)

U kunt als werkgever bepaalde vergoedingen en verstrekkingen aanwijzen als eindheffingsbestanddeel. Voorwaarde daarbij is dat deze vergoedingen en verstrekkingen niet in belangrijke mate (30% of meer) afwijken van hetgeen gebruikelijk is. Met ingang van 2016 wordt de gebruikelijkheidstoets van de werkkostenregeling scherper geformuleerd. Met de wijziging wordt verduidelijkt dat het door u *aanwijzen* van aan een werknemer verstrekte vergoedingen of verstrekkingen als eindheffingsbestanddeel gebruikelijk moet zijn. Het gaat dus niet meer zozeer om de omvang van de vergoedingen of verstrekkingen zelf, maar dat het gebruikelijk is dat u de eventueel verschuldigde eindheffing voor uw rekening neemt.

Nadere toelichting

Nu is het nog de omvang van de vergoeding of verstrekking die gebruikelijk moet zijn. Per 2016 draait het om de gebruikelijkheid van het betalen van eindheffing door u als werkgever. Als een vergoeding of verstrekking op zich al ongebruikelijk is, zal het *aanwijzen* ervan als eindheffingsbestanddeel dat natuurlijk ook zijn.

In de toelichting bij deze aanscherping worden enkele

factoren genoemd die een rol spelen bij de beoordeling. Het aanwijzen van een maandloon, vakantiegeld of hoge bonussen is niet gebruikelijk. Het aanwijzen van een kostenvergoeding zal dat wel zijn. Ook kan van belang zijn, hoe de vergoeding of verstrekking vóór invoering van werkkostenregeling werd behandeld. Werd deze gebruteerd dan is het nu niet ongebruikelijk dat u de eindheffing voor uw rekening neemt. Ook een vergelijking met andere werknemers kan duidelijkheid bieden. Het gebruiken van de vrije ruimte voor enkele werknemers zal ongebruikelijk zijn.

Aanwijzen in het kalenderjaar (2)

Een gerichte vrijstelling of een vrijstelling binnen de vrije ruimte is alleen mogelijk als u de vergoeding of verstrekking aanwijst als eindheffingsbestanddeel. Wanneer moet u dat doen?

De Belastingdienst neemt gedurende het kalenderjaar aan dat zo'n aanwijzing heeft plaatsgevonden als u de vergoeding of verstrekking niet tot het loon van de werknemer heeft gerekend. Bij ontdekking buiten het kalenderjaar zal de Belastingdienst de vergoeding of verstrekking beschouwen als belast loon van de werknemer. De gerichte vrijstelling of vrije ruimte is dan niet alsnog van toepassing. Wat kunt u doen?

Wilt u voor een vergoeding of verstrekking een gerichte vrijstelling toepassen of deze ten laste van de vrije ruimte brengen dan doet u er verstandig aan dit op te nemen in de arbeidsovereenkomst of in het personeelshandboek. U kunt ook een lijst opstellen van veel binnen uw bedrijf voorkomende vergoedingen en verstrekkingen en deze bij voorbaat aanwijzen als eindheffingsbestanddeel.

Voorbeeld ter verduidelijking

U heeft een reiskostenvergoeding van € 0,30 onbelast betaald, maar niet expliciet aangewezen als eindheffingsbestanddeel. Bij ontdekking binnen het kalenderjaar neemt de Belastingdienst dan aan dat de vergoeding is aangewezen als eindheffingsbestanddeel. Tot € 0,19 is de gerichte vrijstelling van toepassing en € 0,11 kan ten laste komen van de vrije ruimte. Wordt dit na afloop van het kalenderjaar ontdekt, bijvoorbeeld bij een belastingcontrole, dan zal de Belastingdienst de vergoeding aanmerken als belast loon van de werknemer. Er volgt dan een naheffingsaanslag met eindheffing tegen het gebruteerde tabeltarief.

U kunt alsnog gebruikmaken van de gerichte vrijstelling en ook van de vrije ruimte als u aannemelijk maakt dat u de vergoeding wel heeft aangewezen als

eindheffingsbestanddeel. Dat kan wanneer er bijvoorbeeld in de arbeidsovereenkomst of in het personeelshandboek staat dat de vergoeding wordt aangewezen als eindheffingsbestanddeel.

Rentevoordeel personeelslening wordt belast

Verstrekt u als werkgever een renteloze lening aan uw werknemers voor (de aankoop of verbetering van) de eigen woning? In dat geval mag u nu nog het rente-voordeel op nihil waarderen. De Tweede Kamer heeft echter een wetsvoorstel aangenomen waardoor deze vrijstelling (nihilwaardering) per 1 januari 2016 vervalt. U geeft dan in de loonaangifte aan dat een werknemer een personeelslening heeft en dat het rentevoordeel bij hem/haar tegen het tabeltarief is verloond. Dit verloonde rentevoordeel wordt opgenomen in de vulling van de aangifte inkomstenbelasting van uw werknemer. Omdat u als werkgever niet kunt bepalen welk deel van het rentevoordeel kan worden aangemerkt als aftrekbare eigenwoningrente, wordt het gehele rentevoordeel tegen het tabeltarief verloond. De aftrekbaarheid van de rente wordt bepaald bij de aangifte inkomstenbelasting van uw werknemer.

Let op

Het rentevoordeel en de aan de personeelslening verbonden kosten kunnen niet worden aangewezen als eindheffingsbestanddeel. Het voordeel kan dus niet ten laste van uw vrije ruimte worden gebracht, om zo alsnog onbelast te blijven.

Ook hoger loon voor de sociale verzekeringen

Het belasten van het rentevoordeel leidt ook tot verhoging van het loon voor de sociale verzekeringen. Voor zover het loon nog niet boven het maximum-premie-loon (in 2016: € 52.765) ligt, stijgt de grondslag voor de heffing van premies werknemersverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet. Ook het dagloon voor de berekening van een uitkering stijgt. Bij de verrekening van de inkomsten uit dienst-betrekking met een uitkering wordt het rentevoordeel verrekend. Dit kan leiden tot een lagere uitkering.

Tip

De nihilwaardering blijft wel bestaan voor de personeelslening voor de aanschaf van een gewone of elektrische fiets of een elektrische scooter.

Is uw loonadministratie al WAS-proof?

De Wet aanpak schijnconstructies (WAS) is op 1 juli 2015 gedeeltelijk in werking getreden, namelijk voor zover het de ketenaansprakelijkheid voor de

uitbetaling van het loon betreft en de openbaarmaking van de gegevens van de inspectie SZW (voorheen: de Arbeidsinspectie). De ketenaansprakelijkheid voor de uitbetaling van het loon houdt in dat bij onderbetaling de werknemer die in een keten van opdrachtgevers, opdrachtnemers en aannemers werkt, de keuze heeft om zijn eigen werkgever en/of andere opdrachtgevers binnen de keten hiervoor aansprakelijk te stellen.

De maatregelen die de nodige impact hebben op de inrichting van uw (loon)administratie treden op 1 januari 2016 in werking. Dat zijn de onderdelen die betrekking hebben op de verplichting om het minimumloon giraal uit te betalen, het verbod op inhoudingen op en verrekeningen met het minimumloon en de specificatie van de onkostenvergoeding op de loonstrook. Dit laatste is overigens alleen aan de orde als de onkostenvergoeding onderdeel uitmaakt van het loon dat u met uw werknemer bent overeengekomen. Betaalt u de onkostenvergoeding dus naast het loon, dan hoeft u deze niet op de loonstrook te specificeren. U moet de wijzigingen op 1 januari 2016 in uw loonadministratie hebben verwerkt. Zorg dat u daarmee tijdig begint zodat u boetes voorkomt.

Voortaan alleen aansprakelijkheid voorkomen via G-rekening

Bent u als inlener of aannemer gewend om uw inleners- en ketenaansprakelijkheid voor de loonheffingen van de uitlener of onderaannemer af te dekken door rechtstreekse storting op een depotrekening bij de Belastingdienst? In dat geval opgelet. Als het goed is, heeft de Belastingdienst u al medegedeeld dat u vanaf 1 januari 2016 niet meer 'rechtstreeks kunt storten' bij de Belastingdienst. De zogenoemde WKA-depotrekeningen worden dan opgeheven. Dit betekent dat een rechtstreekse storting u geen vrijwaring meer biedt voor de inleners- en ketenaansprakelijkheid voor de loonheffingen.

Vanaf 1 januari 2016 levert alleen een storting op een G-rekening van de uitlener of de onderaannemer nog vrijwaring op.

Let op: u moet zelf uw WKA-rekening opheffen en u kunt desgewenst een G-rekening aanvragen.

Profiteer dit jaar nog van de afkoopregeling levenslooptegoed

Heeft u in 2013 besloten om door te sparen in uw levenslooptegoed tot uiterlijk 2021? In dat geval krijgt u dit jaar (net als in 2013) de kans om uw levenslooptegoed in één keer op te nemen met een korting van 20%. De korting is van toepassing op het levenslooptegoed dat u op 31 december 2013 had. Het meerdere is belast in box 1. De belastingheffing loopt via uw werkgever. Bij opname mag u ook de levenslooptverlofkorting benutten. U hoeft het tegoed niet alleen te gebruiken voor verlof; het is vrij besteedbaar. Bij opname ineens kan het voorkomen dat u in een hoger marginaal tarief terechtkomt. Wellicht is het gespreid opnemen van het tegoed in die situatie voordeliger.

Gevolgen voor andere heffingen en toeslagen

Opname ineens van het totale tegoed heeft - naast gevolgen voor de belastingheffing in het jaar van opname - ook effect op andere heffingen en toeslagen. Zo verhoogt de opname ineens uw toetsingsinkomen voor uw recht op huur-, zorg- en/of kinderopvangtoeslag. Hierdoor krijgt u minder toeslag. Een positief effect is dat de opname ook de premiegrondslag voor de jaar- en reserveringsruimte verhoogt. U kunt daardoor een extra storting doen in bijvoorbeeld een lijfrente(bankspaar)product.

Doorsparen blijft mogelijk

Doorsparen tot uiterlijk 2021 blijft mogelijk. Heeft u het levenslooptegoed dan niet opgenomen, dan wordt het hele tegoed belast in box 1.

Vervang dit jaar uw auto van de zaak

Rijdt u in een zuinige (bestel)auto van de zaak? In dat geval heeft u een bijtelling wegens het privégebruik van 0%, 4%, 7%, 14% of 20%, afhankelijk van de CO₂-uitstoot van de (bestel)auto. Dat blijft zo tot 2016 maar daarna gaat het mes erin. Dat geldt zowel voor de auto van de zaak van de ondernemer als die van de werknemer.

Bijtellingscategorieën in 2016

De vier nieuwe bijtellingscategorieën voor de auto van de zaak voor het jaar 2016 zijn vorig jaar bij het Belastingplan 2015 vastgesteld. Die categorieën zijn:

1. 4%-bijtelling voor de elektrische (bestel)auto;
2. 15%-bijtelling voor een (bestel)auto met een CO₂-uitstoot tot 50 gram per kilometer (de hybride auto's);
3. 21%-bijtelling voor een auto met een CO₂-uitstoot van meer dan 50 maar niet meer dan 106 gram per kilometer;
4. 25%-bijtelling voor een auto met een CO₂-uitstoot van meer dan 106 gram per kilometer.

De op 1 januari 2016 bestaande (lease)contracten worden gerespecteerd. De ter beschikking gestelde (bestel)auto's waarvan het kenteken voor het eerst op naam is gesteld vóór 1 januari 2016 behouden gedurende maximaal 60 maanden het bestaande bijtellingspercentage.

Bijtellingscategorieën vanaf 2017

De bijtellingscategorieën die zullen gelden vanaf 2017 staan nog niet definitief vast. Inmiddels heeft het kabinet wel in de Autobrief 2.0 aangegeven wat de voornemens zijn. Deze voornemens worden dit najaar opgenomen in een wetsvoorstel. Daarin wordt ook een overgangsregeling getroffen. Die houdt in dat het bijtellingspercentage dat geldt op het moment van de eerste tenaamstelling van het kenteken van de auto blijft gelden voor de periode gelijk aan de gebruikelijke leasetermijn (60 maanden). In de Autobrief 2.0 worden de volgende bijtellingscategorieën voorgesteld.

De nul-emissieauto van de zaak

De bijtelling voor het privégebruik van de nul-emissieauto van de zaak blijft 4% tot en met 2018. Vanaf 2019 wordt het bijtellingspercentage voor de nul-emissieauto met een catalogusprijs van € 50.000 of meer 22%, tenzij de auto uitsluitend op waterstof rijdt. Dit hogere percentage is van toepassing op het meerdere boven € 50.000.

Voorbeeld

De bijtelling vanaf 2019 voor een nieuwe elektrische auto van bijvoorbeeld € 80.000 wordt als volgt berekend:

4% bijtelling over € 50.000 =	€ 2.000
Bij: 22% bijtelling over € 30.000 =	<u>- 6.600</u>
Totale bijtelling	€ 8.600

(10,75% van de catalogusprijs)

De hybride auto van de zaak

De fiscale stimulering van de hybride auto wordt stapsgewijs afgebouwd. In 2017 wordt het bijtellingspercentage verder verhoogd naar 17% en in 2018 naar 19%. Vanaf 2019 geldt voor deze auto hetzelfde bijtellingspercentage als voor alle andere auto's van de zaak, namelijk 22%.

De zuinige auto van de zaak

De zuinige auto's die nu nog een bijtellingpercentage hebben van 20% gaan vanaf 2017 naar 22%. De auto's die nu een bijtelling hebben van 25% gaan in 2017 naar 22%. Maar rijdt u al in een auto met een bijtelling van 25% en heeft u die voor 2017 niet vervangen, dan kan het zijn dat het bijtellingspercentage 25% geldt tot aan het einde van de gebruikelijke leasetermijn (60 maanden). De overgangsregeling zou dan in uw nadeel werken. Het is nu nog niet helemaal duidelijk of dat wel de bedoeling is.

Conclusie

Kort samengevat wordt alleen de nul-emissieauto in de toekomst nog fiscaal gestimuleerd. Wilt u nog maximaal 60 maanden profiteren van de huidige lage bijtellingscategorieën van 0%, 4%, 7%, 14% en 20%, dan begint de tijd te dringen. Het kenteken van uw auto van de zaak moet dan vóór 1 januari 2016 op naam zijn gesteld.

Eindejaarsactualiteiten rond de eigen woning

In deze bijdrage attenderen wij u op enkele zaken die rond de eigen woning spelen aan het eind van dit jaar. We behandelen de voorgestelde maatregelen rond de eigen woning uit de Belastingplannen voor 2016 en enkele andere actiepunten die van belang zijn voor de jaarovergang. Wat betreft de voorstellen uit de Belastingplannen voor 2016 merken we op dat deze zich nog op parlementaire weg begeven waardoor de voorstellen nog kunnen wijzigen.

Verzachting sanctie bij betalingsachterstand eigenwoningsschuld

Eigenwoningsschulden die op of na 1 januari 2013 zijn aangegaan moeten jaarlijks ten minste annuïtair worden afgelost. Een betalingsachterstand is tijdelijk toegestaan maar als u de betalingsachterstand niet binnen de gestelde termijnen inhaalt, verhuist de eigenwoningsschuld *permanent* naar box 3. De renteaftrek vervalt dan definitief. Lost u deze schuld af en gaat u een nieuwe schuld aan, dan wordt deze schuld ter grootte van de oude eigenwoningsschuld die naar box 3 is overgegaan, niet aangemerkt als een eigenwoningsschuld.

Er is voorgesteld om het permanente verlies van de renteaftrek te laten vervallen met terugwerkende kracht tot 1 januari 2013. Een eigenwoningsschuld gaat nog wel naar box 3 onder de gegeven omstandigheden, maar kan ook weer terugkeren naar box 1 als u weer aan de aflossingseis voldoet.

Meld tijdig uw eigenwoninglening

Heeft u in 2014 een woning gekocht met een lening van uw ouders of van uw eigen BV? In dat geval kunt u de rente alleen in aftrek brengen op uw box-1-inkomen als u de gegevens over die lening tijdig meldt bij de Belastingdienst. Dat kan bij de aangifte IB 2014, maar moet uiterlijk zijn gedaan op 31 december 2015. Wordt uw aangifte IB 2014 dus pas na 31 december 2015 ingediend, dan moet u de melding dus al uiterlijk voor het einde van dit jaar hebben gedaan. Bij een niet-tijdige melding vervalt de renteaftrek over 2014.

Alleen leningen aangegaan na 1 januari 2013

Deze op 1 januari 2013 ingevoerde rensigneringsplicht voor leningen van niet-administratieplichtigen geldt alleen voor leningen die op of na 1 januari 2013 zijn aangegaan en waarop u jaarlijks verplicht annuïtair moet aflossen. U hoeft dus geen gegevens te melden van een op 31 december 2012 bestaande lening. Dat geldt ook als na 1 januari 2013 de rente van deze lening is of wordt gewijzigd of de lening is overgesloten.

Versoepeling op komst sanctie meldplicht

De sanctie van het tijdelijk verlies van de renteaftrek bij het niet (tijdig) melden van de eigenwoninglening bij een niet-administratieplichtige (familie, eigen BV etc.) vervalt vanaf het aangiftejaar 2016. Dat wordt voorgesteld in de Belastingplannen voor 2016. Vanaf dat belastingjaar hoeft u deze informatie alleen nog aan te geven in de IB-aangifte. Is de informatie onjuist

of onvolledig, dan gelden de gebruikelijke sancties bij het niet, onjuist of onvolledig doen van aangifte.

Ook vrijstelling SEW of BEW verminderen met box-3-vrijstelling kapitaalpolis

Er geldt in box 1 een vrijstelling voor de kapitaalverzekering eigen woning (KEW), de spaarrekening eigen woning (SEW) of een beleggingsrecht eigen woning (BEW). Dat wil zeggen dat onder voorwaarden de uitkering uit de KEW, SEW of BEW is vrijgesteld in box 1. Tijdens de looptijd van de KEW-polis, de spaarrekening of het beleggingsrecht eigen woning hoeft u ook geen belasting te betalen in box 3 over de waarde van de polis, de spaarrekening of de waarde van het beleggingsrecht. Heeft u naast een KEW, SEW of een BEW ook een kapitaalverzekering van vóór 14 september 1999? Deze polis valt in box 3 en is ook vrijgesteld, zowel tijdens de opbouwfase als op het moment dat deze kapitaalverzekering tot uitkering komt. Heeft u deze vrijstelling in box 3 bij uitkering benut? In dat geval moet u, als later de KEW in box 1 tot uitkering komt, de vrijstelling in box 1 verminderen met de benutte vrijstelling in box 3. Voor de SEW of de BEW hoeft dit tot nu toe niet. Dit onderscheid was echter nooit de bedoeling en dus wordt in de Belastingplannen voor 2016 voorgesteld om dit gelijk te trekken.

Toch dubbele vrijstelling voor polissen bij ontbreken dubbele begunstiging

Fiscale partners die bij leven gebruik wensen te maken van de dubbele vrijstelling bij een zogenoemde Brede Herwaarderingspolis, een SEW, KEW of BEW moeten beide begunstigden zijn. Die dubbele begunstiging wordt vaak vergeten waardoor de dubbele vrijstelling niet kan worden benut. Daarvoor zou dan eerst de begunstiging in de polis moeten worden aangepast. Dat is veel te veel gedoe, dus wordt voor een veel praktischer oplossing gekozen. Voorgesteld wordt dat fiscale partners bij het indienen van de aangifte een gezamenlijk verzoek doen op basis waarvan de uitkering bij ieder voor de helft opkomt. Zij kunnen dan vervolgens ieder hun eigen vrijstelling benutten.

Nog extra aflossen op uw eigenwoningschuld

Bij enkele banken kunt u dit jaar nog gebruikmaken van een ruimere boetevrije aflossing op uw hypotheek als uw woning 'onder water' staat. Dat is het geval als uw hypotheekschuld hoger is dan de WOZ-waarde van uw woning. U mag dan boetevrij aflossen tot deze lagere WOZ-waarde van uw woning. Meestal is die boete-

vrije aflossing gelimiteerd tot 10 of 20% van de hypotheeksom. Check bij uw bank of dit ruimere aflossingsbeleid geldt en los nog dit jaar extra af. Dit is waarschijnlijk het laatste jaar waarin dit nog kan. Een bijkomend voordeel is dat u met de extra aflossing uw box-3-vermogen verlaagt.

Let op bij spaar- en bankspaarhypotheken

Heeft u een spaarhypotheek of een bankspaarhypotheek, dan heeft u een hypotheek met daaraan gekoppeld een spaartegoed. U spaart belastingvrij voor de aflossing van uw eigenwoningschuld. Onder voorwaarden is ook de uitkering belastingvrij. Een van die voorwaarden is dat u het spaartegoed daadwerkelijk gebruikt voor de aflossing van uw eigenwoningschuld. Als u de schuld (deels) heeft afgelost, zal het vrijkomende spaarsaldo mogelijk de resterende eigenwoningschuld overtreffen. In zoverre is het vrijkomende spaarsaldo dan niet vrijgesteld, maar progressief belast in box 1. Extra aflossen is vooral zinvol bij een aflossingsvrije hypotheek.

Beperking renteaftrek bij latere verhuizing

Bent u van plan nog te verhuizen? Een aflossing op uw hypotheek betekent dat uw renteaftrek voor een nieuwe hypotheek bij een latere verhuizing mogelijk wordt beperkt door de werking van de bijleenregeling. Uw eigenwoningreserve (verschil tussen netto verkoopprijs van uw verkochte woning en uw hypotheek) is groter door de aflossing op de eigenwoningschuld. U wordt geacht deze reserve te herinvesteren in uw nieuwe woning. In zoverre heeft u geen renteaftrek voor de nieuwe eigenwoningschuld.

Overige actie- en attentiepunten in de inkomstenbelasting bij de jaarovergang

In deze bijdrage maken we u attent op enkele andere actualiteiten en actiepunten. De eerste drie zijn voorgesteld in de Belastingplannen voor 2016. De afschaffing van de ouderentoeslag is al eerder beslist en gaat dus definitief door.

Nieuwe box-3-heffing gunstig voor kleine vermogensbezitter

U betaalt momenteel meer belasting in box 3 dan dat u aan rendement ontvangt. Dat geldt met name ten aanzien van de rente op uw spaartegoed. Dat vindt ook het kabinet niet eerlijk. Daarom zijn er wijzigingen voorgesteld die vanaf 2017 de verhouding tussen rendement en belasting moeten verbeteren. Zo wordt het heffingsvrij vermogen in box 3 verhoogd naar € 25.000 per belastingplichtige en het fictieve rendement van 4% wordt vervangen door een staffel van jaarlijks veranderende fictieve rendementen. Voor het jaar 2017 wordt het fictief rendement 2,9% tot een vermogen van € 100.000 (per belastingplichtige), tussen € 100.000 en € 1 miljoen 4,7% en daarboven 5,5%.

Tip

Onder de huidige regeling maakt het niet veel uit bij welke partner het vermogen in box 3 wordt aangegeven. Het schuiven met vermogensbestanddelen tussen de partners wordt vanaf 2017 wel van belang in verband met de verschillende fictieve rendementen. Heeft u een box 3-vermogen van € 200.000. Dan is het verstandig om dit over u beiden gelijkelijk te verdelen, zodat bij ieder van u het fictief rendement van 2,9% van toepassing is. Verdeelt u niet, dan bedraagt het fictief rendement van het box 3-vermogen boven € 100.000 4,7%.

Vanaf 2016 één beschikking voor S&O en RDA

De nieuwe regeling geldt voor alle S&O-kosten, naast loonkosten dus ook voor andere kosten en uitgaven voor S&O. De nieuwe WBSO-regeling kent twee schijven van 32% tot € 350.000 (in 2015 tot € 250.000) S&O-kosten en 16% bij meer kosten (in 2015: 35% en 14%). De startersschijf wordt verlaagd van 50% naar 40%. Het plafond in de S&O-afdrachtvermindering vervalt. Een S&O-forfait vervangt het huidige RDA-forfait. De kosten worden via de loonheffing verrekend. RVO.nl zal het aanvraagprogramma voor de nieuwe regeling tijdig openstellen zodat uiterlijk eind november 2015 de aanvragen met als startmaand januari 2016 kunnen worden ingediend.

Let op

De hoogte van de RDA is nu nog afhankelijk van de winst. Dat is volgend jaar dus niet meer zo, waardoor u ook als (startende) innovatieve ondernemer die niet of nauwelijks winst maakt, van de regeling gebruik kunt maken. Een ander voordeel is dat u in 2016 nog maar één beschikking hoeft aan te vragen.

Overgangsrecht

Heeft u echter geen personeel in dienst, dan kunt u nu nog de RDA-aftrek claimen, maar volgend jaar niet meer omdat in de nieuwe WBSO-regeling het fiscale voordeel alleen via de loonheffing kan worden verrekend. Er is wel overgangsrecht geformuleerd. Dat bepaalt dat de huidige regelgeving van toepassing blijft op aanvragen voor een (correctie-) RDA-beschikking die betrekking hebben op een periode vóór 1 januari 2016.

Extra aanpak belastingontwijking emigrerende DGA

Heeft u een aanmerkelijk belang (ten minste 5%-aandelenbezit) in een BV? Als u emigreert, legt de Belastingdienst u een zogenaamde conserverende aanslag op over de waardeaanwinst van uw aandelenbezit in de periode dat u in Nederland woonde. U hoeft deze aanslag alleen te betalen als u binnen 10 jaar na uw vertrek 90% of meer van de winstreserves in uw vennootschap uitkeert of als u de aandelen verkoopt. Na 10 jaar wordt de aanslag kwijtgescholden. Deze kwijtschelding is geschrapt per 15 september 2015, 15.15 uur. De conserverende aanslag blijft voortaan dus voor onbepaalde tijd openstaan. Bovendien gaat u over iedere winstuitkering naar rato belasting betalen. De maatregel geldt niet voor aanmerkelijkbelanghouders die al in het buitenland wonen. Op hen blijft de huidige regeling van toepassing.

Laatste keer ouderentoeslag in box 3

Heeft u op 31 december 2015 de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt en heeft u vermogen in box 3? In dat geval komt u mogelijk in aanmerking voor een verhoging van uw heffingsvrij vermogen. Het heffingsvrij vermogen van € 21.330 in 2015 wordt name-

lijk verhoogd met € 28.236 ouderentoeslag als uw verzamelinkomen minder dan € 14.431 bedraagt. Is uw inkomen hoger dan € 14.431 maar lager dan € 20.075 dan heeft u recht op een ouderentoeslag van € 14.118. De ouderentoeslag krijgt u alleen als uw box-3-vermogen na aftrek van het heffingsvrij vermogen niet meer bedraagt dan € 282.226. Heeft u een

partner? In dat geval worden de genoemde bedragen verdubbeld mits uw partner voldoet aan de voorwaarden. Dit is het laatste jaar waarin u de ouderentoeslag nog kunt claimen, want vorig jaar is bij het Belastingplan 2015 beslist dat de ouderentoeslag per 1 januari 2016 wordt afgeschaft.

Schenken en erven

Vanaf 2017 permanente verhoging eenmalig vrijgestelde schenking eigen woning

Tussen oktober 2013 en 1 januari 2015 werd tijdelijk de eenmalige schenkingsvrijstelling voor de eigen woning verhoogd tot € 100.000. Dit moest de woningmarkt stimuleren. In 2017 wordt deze verhoging van de eenmalige schenkingsvrijstelling opnieuw ingevoerd, maar nu permanent. Maar let op: er zijn ook weer de nodige voorwaarden aan verbonden met de nodige gevolgen voor de schenker en de begiftigde.

Schenken voor de eigen woning

In 2017 wordt de bestaande eenmalige verhoogde schenkingsvrijstelling voor de eigen woning van € 52.752 in 2015 (in 2016: € 53.016) verhoogd naar € 100.000 per schenker. Voorwaarde is dat de ontvanger 18 jaar of ouder is maar jonger dan 40 jaar. Hij/zij hoeft geen kind te zijn van de schenker. De begiftigde moet de vrijgestelde schenking gebruiken voor de aankoop van een eigen woning, de bouw of de verbouw van een eigen woning of de afkoop van een recht van erfpacht, opstal of beklemming. Ook mag de schenking worden besteed aan de aflossing van een eigenwoningsschuld of een restschuld na verkoop van een eigen woning. Het moet hierbij steeds gaan om de eigen woning of de eigenwoningsschuld van de begiftigde. Heeft u een hypothecaire lening verstrekt aan uw kind en scheldt u deze lening kwijt voor € 100.000, dan is er ook sprake van aflossing van een eigenwoningsschuld en kan uw kind de eenmalig verhoogde schenkingsvrijstelling benutten.

De permanente vrijstelling kan ook worden benut voor een eigen woning van de begiftigde in het buitenland. Voorwaarde daarbij is dat er een controlemogelijkheid is. Die is er als Nederland met het betreffende land een belastingverdrag heeft gesloten die voorziet in uitwisseling van fiscale informatie.

Wie kan schenker zijn?

Iedereen mag een schenking voor de eigen woning doen tot € 100.000 met toepassing van deze vrijstelling. U kunt de schenking dus ook doen aan een

ander dan uw kind. Zo kunnen ook grootouders een grote vrijgestelde schenking doen aan hun kleinkinderen en ooms en tantes aan hun neven en/of nichten. Doen u en uw partner ieder afzonderlijk een schenking van € 100.000 aan dezelfde begiftigde, dan wordt dat als één schenking van € 200.000 beschouwd. Daarvan valt € 100.000 onder de extra verhoogde vrijstelling. Partners worden namelijk voor de schenkbelasting als één en dezelfde persoon aangemerkt. Dat geldt ook als twee partners van dezelfde schenker ieder € 100.000 ontvangen. Ook dan worden de schenkingen bij elkaar opgeteld en valt daarvan slechts € 100.000 onder de verhoogde vrijstelling. Het restant is belast met schenkbelasting.

Het is wel mogelijk om van verschillende schenkers (al dan niet in familieverband) eenmalig vrijgestelde schenkingen voor de eigen woning van maximaal € 100.000 te ontvangen. De Belastingdienst zal in die situaties wel controleren of er sprake is van misbruik. Wees daarmee dus voorzichtig en vraag hierover vooraf advies bij uw belastingadviseur.

Wie kan begiftigde zijn?

Er gelden voor de permanente eenmalige schenkingsvrijstelling voor de eigen woning leeftijdsgrenzen voor de begiftigde. Dat was niet zo in de regeling die gold van 1 oktober 2013 tot 1 januari 2015. De begiftigde moet tussen 18 en 40 jaar zijn. Hiervoor is gekozen omdat uit onderzoek van De Nederlandse Bank blijkt dat in deze leeftijdsgroep de grootste problemen bestaan met eigenwoningsschulden.

Een ander punt is dat de begiftigde maar één keer

van dezelfde schenker een schenking kan krijgen met toepassing van de permanente vrijstelling tot € 100.000. Let op, de vrijstelling geldt dan voor de schenking(en) voor de eigen woning in één kalenderjaar. Een schenking van € 100.000 voor de eigen woning kan voor toepassing van deze verhoogde vrijstelling dus niet worden gesplitst en gespreid worden uitbetaald over verschillende jaren. U heeft dan slechts in één van die jaren recht op toepassing van de permanent verhoogde vrijstelling. Het is ook mogelijk dat de permanente vrijstelling voor de eigen woning samenloopt met een andere (verhoogde) vrijstelling al dan niet voor de eigen woning.

Samenloop met andere vrijstelling

In de bestaande regelgeving is het al mogelijk om - naast de jaarlijkse vrijgestelde schenking - uw kinderen (of hun partners) als zij ouder zijn dan 18 en jonger dan 40 jaar, eenmalig een hoger bedrag vrijgesteld te schenken. U heeft daarvoor twee mogelijkheden. U kunt (1) eenmalig belastingvrij een bedrag schenken van € 25.322 (in 2015). Uw kind mag de schenking dan vrij besteden. U kunt ook (2) eenmalig een extra verhoogde vrijgestelde schenking doen aan uw kind van € 52.752 (in 2015). Deze schenking moet uw kind besteden aan de eigen woning (of aan een dure studie). Bij samenloop tussen deze schenkingen mag laatstgenoemde schenking worden gesplitst (zie op blz 14 hierna).

Samenloop in 2017

Deze splitsingsmogelijkheid heeft u vanaf 2017 ook bij een schenking voor de eigenwoning tot € 100.000. Doet u in 2017 uw kind (of diens partner) dat (die) ouder is dan 18 jaar en jonger dan 40 jaar een schenking voor de eigen woning met toepassing van de permanente vrijstelling, dan mag u deze schenking in 2017 splitsen in:

- een deel dat voor de eigen woning wordt gebruikt; en
- een deel dat voor andere doeleinden wordt gebruikt, mits het laatstgenoemde deel niet meer bedraagt dan

€ 25.449. Dit is het vrijstellingsbedrag dat in 2017 geldt voor een kind (of diens partner) tussen 18 en 40 jaar.

De permanent verhoogde eenmalige vrijgestelde schenking voor de eigen woning kan ook worden benut door andere begunstigden tussen 18 en 40 jaar. Zij kunnen de vrijstelling in 2017 splitsen in:

- een deel dat voor de eigen woning wordt gebruikt;
- een deel dat voor andere doeleinden wordt aangewend, mits het laatstgenoemde deel niet meer bedraagt dan € 2.122 (het vrijstellingsbedrag in 2017).

U moet in beide gevallen de delen wel in *hetzelfde* kalenderjaar schenken. In het eerste geval mag uw kind (of dienst partner) bovendien de eenmalige vrijstelling voor de vrij besteedbare schenking (in 2017: € 25.449) niet al in een eerder jaar hebben benut.

Samenloop met verhoogde vrijstelling eigen woning in 2015 of 2016

De begunstigde kan per schenker eenmaal in zijn leven gebruikmaken van één van de vrijstellingsregelingen voor de eigen woning. In 2013 en 2014 is iedereen in de gelegenheid gesteld om eerdere schenkingen voor de eigen woning aan te vullen tot de voor die jaren geldende verhoogde vrijstelling van € 100.000. Dat is ook mogelijk bij de permanent verhoogde vrijstelling voor de eigen woning als u in de kalenderjaren 2015 en 2016 voor het eerst gebruikmaakt van de voor die jaren geldende verhoogde schenkingsvrijstelling voor de eigen woning (€ 52.752 in 2015 of € 53.016 in 2016). In dat geval kunt u in 2017 of 2018 de vrijstelling maximaal aanvullen met € 46.612. Dat is € 100.000 verminderd met de vrijstelling voor de eigen woning van € 53.388 in 2017. Dat geldt ook als u in 2015 of 2016 de vrijstelling voor de eigen woning niet maximaal heeft benut. U schenkt uw kind (of diens partner) in 2015 bijvoorbeeld € 30.000 met toepassing van de vrijstelling in plaats van het maximum van € 52.752.

Deed u uw kind (of diens partner) dat (die) ouder was dan 18 en jonger dan 40 jaar tussen 2010 en 2015 een schenking met toepassing van de extra verhoogde vrijstelling voor de eigen woning, dan kunt u de permanente vrijstelling niet meer benutten.

Enkele gevolgen voor de schenker

Is de vrijstelling van € 100.000 eenmaal benut, dan kunt u in latere jaren geen eenmalig vrijgestelde schenkingen meer doen. Een ander gevolg van de schenking

is dat deze uw box-3-vermogen verlaagt. Verblijft u in een instelling voor langdurige zorg (voorheen AWBZ-instelling) dan vermindert dit uw eigenbijdrage voor langdurige zorg. De hoogte van deze bijdrage is mede afhankelijk van uw vermogen in box 3.

Enkele gevolgen voor de begiftigde

Bent u de begiftigde en wilt u de eenmalige schenking gebruiken voor de aflossing (van een deel) van uw hypotheekschuld? Check in dat geval eerst de boetebepaling in de leenovereenkomst met uw bank. Daarin is vaak bepaald dat u niet meer dan een jaarlijkse aflossing van 10% (soms 20%) mag doen op straffe van een boeterente. Enkele banken berekenen geen boeterente als u van deze schenkingsvrijstelling gebruikmaakt. Maar er zijn ook banken die u alleen tegemoetkomen voor zover uw woning 'onder water' staat. Is dat niet het geval, dan krijgt u wel boeterente in rekening gebracht voor zover u meer aflost dan het jaarlijks toegestane bedrag.

Enkele attentiepunten

Dit is mogelijk het laatste jaar waarin u boetevrij kunt aflossen tot de WOZ-waarde van uw eigen woning als deze onder water staat. U kunt dit navragen bij uw bank. Een ander punt van aandacht is dat bij aflossing op uw hypotheek uw renteaftrek voor een nieuwe hypotheek bij een latere verhuizing mogelijk wordt beperkt door de werking van de bijleenregeling. Tot slot maken we u attent op het feit dat u als begiftigde een schenkingsaangifte moet indienen, waarin u een beroep doet op de eenmalige extra verhoogde vrijstelling. Dat doet u voor een schenking in 2015 in de schenkingsaangifte 2015 die u vóór 1 maart 2016 moet hebben ingediend. U heeft geen notariële akte nodig voor de eenmalige vrijgestelde schenkingen voor de eigen woning.

Commentaar

De reductie van de eigenwoningsschuld van de Nederlandse huishoudens staat centraal bij de invoering van de permanente verhoging tot € 100.000 van de eenmalig vrijgestelde schenking voor de eigen woning in 2017. Heeft u in de periode 2010 tot 2015 al gebruik gemaakt van de verhoogde vrijstelling voor de eigen woning? In dat geval kunt u geen gebruik meer maken van de permanent verhoogde vrijstelling, ook niet als u toen slechts een deel van de vrijstelling heeft benut. Maakt u in 2015 of 2016 voor het eerst gebruik van de eenmalige verhoogde schenkingsvrijstelling voor de eigen woning, dan kunt u die in 2017 of 2018 nog aanvullen.

Actiepunten schenk- en erfbelasting bij de jaarovergang

Het einde van een kalenderjaar is voor veel mensen een mooi moment om schenkingen te doen. Ook in 2015 kunt u het jaar voor uw kinderen weer extra feestelijk afsluiten met een vrijgestelde schenking. Zo kunt u jaarlijks een vrijgestelde schenking doen of eenmalig vrijgesteld schenken. Ook maken we u attent op het belang van het afgeschafte mantelzorgcompliment voor 2015.

Bespaar erfbelasting via schenking aan uw kinderen

Bij uw overlijden wordt over uw vermogen erfbelasting geheven. Kinderen betalen in dat geval 10% en/of 20%. Door tijdens uw leven gespreid te schenken tegen een bescheiden tarief, draagt u alvast vermogen over aan uw kinderen. Bij uw overlijden is er dan minder vermogen waarover uw kinderen erfbelasting verschuldigd zijn. Schenken bij leven levert in de toekomst dus een belastingbesparing op. U kunt fiscaal vriendelijk vermogen overhevelen naar uw kinderen door jaarlijks te schenken. Dat kan vrijgesteld tot een bedrag van € 5.277 (in 2015). Uw kind hoeft dan geen aangiftebiljet voor de schenkbelasting in te dienen. Met deze jaarlijkse vrijgestelde schenking zou u bijvoorbeeld ook de woonlasten van uw kinderen kunnen verzachten. Als u meer schenkt, moet er over het meerdere schenkbelasting worden betaald. Denk er dan aan dat uw kind in dat geval een aangiftebiljet voor de schenkbelasting indient vóór 1 maart 2016.

Eenmalig vrijgesteld schenken aan uw kinderen

Naast de jaarlijkse schenking kunt u uw kinderen (of hun partners) als zij ouder zijn dan 18 en jonger dan 40 jaar, ook eenmalig een hoger bedrag vrijgesteld schenken. Deze eenmalige schenking bedraagt € 25.322 (in 2015). Daarnaast kunt u aan deze kinderen – in plaats van deze eenmalig verhoogde schenking – ook een extra verhoogde eenmalig vrijgestelde schenking doen van € 52.752 (in 2015). Zij moeten de schenking dan wel gebruiken voor de eigen woning of voor een dure studie.

Uitzondering bij eenmalige schenking vóór 1 januari 2010

Als uw kind vóór 1 januari 2010 al gebruik heeft gemaakt van de verhoogde eenmalige vrijstelling, dan geldt als tijdelijke regeling (tot 1 januari 2027) dat u nog een extra eenmalige vrijgestelde schenking kunt doen van € 27.432 (in 2015). Die schenking moet uw

kind dan wel benutten voor een van de genoemde doelen voor de eigen woning of voor een dure studie.

Splitsen mag

De extra verhoogde eenmalig vrijgestelde schenking mag ook worden gesplitst in:

- een deel dat voor de eigen woning of een dure studie wordt gebruikt; en
- een deel dat voor andere doeleinden wordt aangewend, mits het laatstgenoemde deel niet meer bedraagt dan € 25.322 (in 2015). U moet de delen dan wel in *hetzelfde kalenderjaar* schenken en u mag deze vrijstelling uiteraard niet al eerder hebben benut.

Voor de eenmalig vrijgestelde schenkingen moet uw kind een schenkingsaangifte indienen, waarin hij/zij een beroep doet op de eenmalige vrijstelling. De schenkingsaangifte 2015 moet uw kind hebben ingediend vóór 1 maart 2016.

Schenken is ook voordelig voor uzelf

Een bijkomend voordeel van deze eenmalige schenkingen voor uzelf is dat uw vermogen in box 3 van de inkomstenbelasting daalt, waardoor u zelf ook minder belasting betaalt. Meer profijt van de schenking heeft u mogelijk van de vermindering van de eigen bijdrage langdurige zorg (voorheen: AWBZ). De hoogte van deze bijdrage is mede afhankelijk van uw vermogen in box 3.

Tot slot merken we op dat, als u het geld niet contant wilt of kunt uitbetalen, een schenking onder schulderkenning wellicht een oplossing is. Uw notaris kan u hierbij behulpzaam zijn.

Afgeschaft mantelzorgcompliment nog wel van belang in 2015

Het mantelzorgcompliment is per 1 januari 2015 afgeschaft. Daarmee vervalt ook de mogelijkheid in de Successiewet om in een mantelzorgsituatie van de partnervrijstelling gebruik te maken. De partnervrijstelling voor de erfbelasting bedraagt in 2015 € 633.014. Heeft u in 2014 een mantelzorgcompliment gekregen? In dat geval kunt u bij overlijden van uw zorgbehoevende ouder of uw zorgbehoevende kind in 2015 toch nog in aanmerking komen voor de partnervrijstelling. U moet dan wel tevens voldoen aan de overige voorwaarden die de Successiewet verbindt aan het fiscaal partnerschap. Die voorwaarden zijn:

- u en uw verzorgde ouder of uw verzorgde kind staan op hetzelfde adres ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie (GBA);
- u en uw verzorgde ouder of uw verzorgde kind hebben gedurende ten minste 6 maanden voorafgaand

aan het overlijden een gezamenlijke huishouding gevoerd;

- u en uw verzorgde ouder of uw verzorgde kind zijn beiden meerderjarig;
- u en uw verzorgde ouder of uw verzorgde kind kunnen geen fiscaal partner zijn van iemand anders;
- u en uw verzorgde ouder of uw verzorgde kind zijn een notarieel samenlevingscontract met elkaar aangegaan waarin een wederzijdse zorgverplichting is opgenomen;
- het notarieel samenlevingscontract moet ten minste 6 maanden bestaan, tenzij u en uw verzorgde ouder of uw verzorgde kind tot het moment van overlijden al ten minste 5 jaar aaneengesloten op hetzelfde adres stonden ingeschreven.

Let op

Er is in 2015 een uitspraak geweest van een lagere belastingrechter die oordeelt dat ook gehuwde mantelzorgers met een mantelzorgcompliment, toch ook kunnen kwalificeren voor de partnervrijstelling. Hoewel tegen deze uitspraak hoger beroep is aangetekend, doet u er verstandig aan om in voorkomende gevallen bezwaar te laten maken tegen nog openstaande aanslagen erfbelasting. Mocht er uiteindelijk toch een gunstige uitspraak zijn, dan kunt u veel erfbelasting besparen.

Omzetbelasting

Btw- actualiteiten bij de jaarovergang

In de Belastingplannen 2016 zijn geen interessante btw-wijzigingen voorgesteld. Maar er zijn wel enkele btw-zaken waarmee u aan het eind van het jaar aan de slag moet.

Drempel opgaaf ICL per 1 januari 2016 verlaagd naar € 50.000

Overschrijdt u per kwartaal met uw intracommunautaire leveringen (ICL) het drempelbedrag van € 100.000? In dat geval moet u de opgaaf ICL per maand doen. Maar daarin komt verandering. In de Btw-richtlijn is dit drempelbedrag namelijk al sinds 1 januari 2012 verlaagd naar € 50.000. De Europese Commissie heeft Nederland daarom op de vingers getikt. De Nederlandse bepaling wordt nu aangepast aan de Btw-richtlijn. Vanaf 1 januari 2016 moeten Nederlandse ondernemers die in een kwartaal voor meer dan € 50.000 aan goederen leveren aan ondernemers in andere EU-lidstaten, maandelijks een opgaaf ICL indienen.

Tip

Door de verlaging van de drempel zullen meer ondernemers vanaf 1 januari 2016 maandelijks een opgaaf ICL moeten indienen. Levert u goederen aan afnemers in een ander EU-land? Controleer in dat geval of deze wijziging ook voor u betekent dat u vanaf volgend jaar verplicht maandelijks een opgaaf ICL moet indienen. U zult bovendien hierop uw administratie moeten aanpassen.

Btw-correctie privégebruik auto van de zaak

Het privégebruik van de auto van de zaak moet u als werkgever of ondernemer als fictieve dienst belasten, als de werknemer of uzelf hiervoor *geen vergoeding* betaalt. Het woon-werkverkeer wordt overigens voor de btw tot het privégebruik gerekend. Betaalt u of uw werknemer wel een vergoeding voor het privégebruik, dan is deze vergoeding in beginsel tegen 21% btw belast. Als u of uw werknemer geen vergoeding betaalt voor het privégebruik, maar er is wel een sluitende rittenadministratie bijgehouden, dan bedraagt de btw 21% over de uitgaven voor de werkelijk gereden privékilometers. Als u of uw werknemer geen vergoeding voor privégebruik betaalt en een sluitende rittenadministratie ontbreekt, dan wordt de btw forfaitair gesteld op 2,7% (in enkele gevallen 1,5%) van de catalogusprijs (incl. bpm en btw) van de auto. De btw berekent u naar rato van het aantal dagen dat de auto (mede) voor

privédoeleinden ter beschikking heeft gestaan. U geeft deze btw aan in het laatste tijdvak van het kalenderjaar.

Ook btw-correctie bij eigen bijdrage

De btw-correctie vindt ook plaats wanneer u of uw werknemer *wel een vergoeding* voor het privégebruik betaalt. Betaalt u of uw werknemer een onzakelijk lage vergoeding, dan moet die vergoeding ten minste op de normale zakelijke waarde worden gesteld. Dat is het bedrag dat u als werkgever of ondernemer 'in de markt' zou moeten betalen om de auto in gebruik te geven aan een werknemer of aan uzelf. Die waarde is niet altijd even eenvoudig vast te stellen. Daarom mag u ook een evenredig deel van de aan het privégebruik toerekenbare totale kosten (waaronder de afschrijving) van de auto als grondslag voor de btw-correctie hante- ren. Als u deze berekening niet kunt maken, omdat bijvoorbeeld het aantal privékilometers niet bekend is, dan mag u toch de forfaitaire btw-correctie van 2,7% of 1,5% over de catalogusprijs toepassen. De eigen bijdrage voor het privégebruik moet dan wel lager zijn dan de normale waarde.

BUA-correctie voor personeelsvoorzieningen

De aftrek van voorbelasting voor personeelsvoorzieningen wordt op grond van het Besluit uitsluiting aftrek omzetbelasting (BUA) uitgesloten, tenzij de kosten per werknemer onder het bedrag van € 227 per jaar zijn gebleven. U moet aan het einde van het jaar beoordelen of deze grens al dan niet wordt overschreden. Bij overschrijding van het bedrag is de btw op de kosten niet aftrekbaar. Tot de personeelsvoorzieningen behoren onder meer het personeelsfeest of personeelsuitstapje, kerstpakketten en dergelijke. Voor kantineverstrekingen geldt een aparte regeling.

Herrekening en herziening van voorbelasting

Als u goederen en diensten gebruikt voor zowel belaste prestaties als vrijgestelde prestaties, is er sprake van gemengd gebruik van die goederen. De voorbelasting die op deze goederen en diensten drukt, is niet volledig

aftrekbaar. Aan het eind van het jaar moet u daarom een herrekening en/of een herziening van voorbelasting uitvoeren. Het resultaat geeft u aan in de aangifte over het laatste tijdvak van 2015.

Pensioen en lijfrente

Laatste ontwikkelingen rondom uw pensioen in eigen beheer

Heeft u een pensioen in eigen beheer? Daarin komt verandering maar niet meer per 1 januari 2016, zoals de bedoeling was. Die streefdatum wordt niet gehaald. De 'definitieve oplossing' voor de problemen rond het DGA-pensioen dat in eigen beheer wordt uitgevoerd, is op z'n vroegst in 2017 te verwachten. Er is namelijk nog geen keuze gemaakt wat er met uw pensioen in eigen beheer moet gebeuren. Naast de twee oplossingsrichtingen die de staatssecretaris eerder dit jaar heeft aangedragen, is daar onlangs een derde oplossingsrichting bijgekomen. Hierna leest u de laatste stand van zaken.

De twee eerdere oplossingsrichtingen

De staatssecretaris heeft eerder dit jaar de volgende twee oplossingsrichtingen aangedragen voor uw pensioen in eigen beheer: de ouderdagsbestemmingsreserve (OBR) en het oudedagssparen in eigen beheer (OEB). De OBR is een regeling binnen de vennootschapsbelasting waarbij de BV jaarlijks een bedrag toevoegt aan de reserve ten laste van de winst. Met de opgebouwde pensioenpot koopt u op pensioendatum een lijfrente. Tijdens de opbouwfase behoort de pensioenpot echter tot het eigen vermogen van de BV. U bent niet verplicht om de pot ook voor pensioen te gebruiken. Dat is wel het geval bij pensioenopbouw via de OEB. U bouwt deze pensioenpot op via jaarlijkse inhouding op uw loon. Deze pensioenpot komt als schuld op de balans van uw BV te staan en wordt op pensioendatum gebruikt voor de aankoop van een lijfrente.

Nieuwe oplossingsrichting

Uit overleg van staatssecretaris Wiebes met de Tweede Kamer blijkt dat er nog een derde oplossingsrichting wordt bestudeerd. Naast de twee genoemde oplossingsrichtingen wordt gekeken naar een mogelijkheid om het pensioen in eigen beheer gefaseerd af te schaffen. Een groot probleem dat zich in veel gevallen bij pensioen in eigen beheer voordoet, is dat de fiscale waarde van de pensioenverplichting veel lager is dan de commerciële waarde van die verplichting. De derde oplossingsrichting lost dit probleem op door het mogelijk te maken dat u bij beëindiging van het pensioen in eigen beheer geen belasting hoeft te betalen over het verschil tussen de commerciële waarde en de fiscale waarde van uw DGA-pensioen.

Daarnaast kunt u de fiscale waarde van het pensioen fiscaal vriendelijk afkopen, waarbij 20% van de waarde onbelast blijft. U betaalt dan dus inkomstenbelasting over 80% van de fiscale waarde van uw pensioen.

Conclusie

Staatssecretaris Wiebes heeft beloofd nog voor de Kerst met een concretere invulling te komen van de derde oplossingsrichting. Daarna zal een keuze worden gemaakt met welke oprichtingsrichting de problematiek van het pensioen in eigen beheer te lijf wordt gegaan. Die oplossing zal volgend jaar in een wetsvoorstel worden vastgelegd met als beoogde ingangsdatum 1 januari 2017.

Nederlanders in Duitsland met bedrijfspensioen- of lijfrente-uitkering opgelet

Op 1 januari 2016 treedt het nieuwe belastingverdrag met Duitsland in werking. Dat heeft gevolgen voor u als u in Duitsland woont en een bedrijfspensioenuitkering uit Nederland heeft en/of een Nederlandse lijfrente-uitkering en/of een Nederlandse socialezekerheidsuitkering. Nu worden deze uitkeringen laag belast in Duitsland, maar daarin komt verandering.

Wat gaat er veranderen?

Vanaf 1 januari 2016 heft Nederland over een bedrijfspensioenuitkering uit Nederland en/of een Nederlandse lijfrente-uitkering en/of een socialezekerheidsuitkering als die uitkeringen (al dan niet tezamen) meer bedragen dan € 15.000. Dat geldt ook als u een in Nederland opgebouwd pensioen of lijfrente heeft ondergebracht bij een Duits pensioenfonds of

een Duitse lijfrenteverzekeraar. De uitkerende instantie houdt vanaf 1 januari 2016 Nederlandse loonbelasting in op uw pensioen- of lijfrente- en/of socialezekerheidsuitkering. Er geldt voor bedrijfspensioenuitkeringen en lijfrente-uitkeringen onder voorwaarden wel gedurende 6 jaar een lager oplopend tarief van maximaal 10% in 2016 tot 30% in 2021.

Let op

Een eventuele socialezekerheidsuitkering (AOW, WIA etc.) telt dus wel mee voor de toets aan de grens van € 15.000, maar valt zelf niet onder het lagere tarief. Dat geldt ook voor Nederlandse overheidspensioenuitkeringen, afkoopsommen van pensioenen of lijfrenten en andere inkomsten die u uit Nederland ontvangt.

Tip

De uitkerende instantie houdt bij de inhouding van loonbelasting geen rekening met dit tijdelijk lagere tarief. De teveel ingehouden loonbelasting kunt u terugvragen in Nederland door een aangifte inkomstenbelasting in te dienen. Het is ook mogelijk om vanaf 2016 een voorlopige teruggaaf te vragen.

Actie- en attentiepunten bij uw pensioen en lijfrente

Ook dit jaar zijn er weer maatregelen getroffen die gevolgen (zullen) hebben voor uw pensioen en/of voor uw lijfrente. Hierna hebben we de belangrijkste voor u op een rij gezet.

Verbetering bescherming pensioen zzp-er

Bent u zzp-er en moet u een beroep doen op de bijstand, dan moet u eerst uw pensioenpot aanspreken voordat u in aanmerking komt voor een bijstandsuitkering. De Tweede Kamer heeft een wetsvoorstel aangenomen dat het pensioenvermogen van zzp-ers beter beschermd. Daarin staat dat u uw pensioenvermogen niet hoeft aan te spreken tot een bedrag van € 250.000 als u een beroep moet doen op de bijstand. Verder krijgen werknemers die zzp-er zijn geworden meer tijd – 9 in plaats van 3 maanden – om te beslissen of zij willen blijven deelnemen in het pensioenfonds van hun laatste dienstbetrekking.

Alleen in 2015 kunt u al ingegaan pensioen nog verlagen

Het is in eigenbeheersituaties mogelijk om een pensioenuitkering op de ingangsdatum eenmalig te verlagen. Dat is met name aan de orde als de dekkingsgraad binnen de BV 75% of lager is. Destijds is voor ingegane pensioenuitkeringen de mogelijkheid geboden om, onder dezelfde voorwaarden, over te gaan tot verlaging van de uitkering. Het moet dan gaan om een op 1 januari 2013 al ingegane uitkering en het verzoek kan alleen nog dit jaar worden gedaan. Een alternatief voor het verlagen van de uitkering in verband met onderdekking is het beroep op het niet geheel/ gedeeltelijk voor verwezenlijking vatbaar zijn van de aanspraken.

Afkoop woekerpólissen minder onvoordelig

Heeft u al dan niet noodgedwongen voor de afkoop van een woekerpólis gekozen. Houd er dan rekening mee dat u over de afkoopsom belasting en ook revisierente moet betalen. Dat pakt vaak onvoordelig uit. De afkoopwaarde van de polís kan op het afkoopmoment door beleggingsverliezen lager zijn dan de betaalde en afgetrokken premies of inleg. Toch wordt de afkoopwaarde van de polís minimaal gesteld op de afgetrokken premies. Hierover wordt vervolgens de belasting en de revisierente berekend. Dit is ongewenst nadelig. Daarom wordt voorgesteld om deze zogenoemde 'minimumwaardingsregel' per 1 januari 2016 te schrappen.

Let op

Vooruitlopend op deze wetswijziging is goedgekeurd dat u de 'minimumwaardingsregel' nu al niet meer hoeft toe te passen bij de afkoop van uw woekerpólis. De goedkeuring geldt ook als de definitieve aanslag over het jaar waarin de afkoop plaatsvond al onherroepelijk vaststaat. U kunt in dat geval om ambtshalve vermindering (laten) verzoeken.

Betaal uw aftrekbare lijfrentepremie in 2015

Heeft u een pensioentekort? U kunt hiervoor een aanvullend inkomen regelen. Bijvoorbeeld door bij een verzekeraar een lijfrentepólis te sluiten of bij een bank een lijfrentebankspaarproduct. De premie die u betaalt, is aftrekbaar van uw inkomen. Zorg er dan wel voor dat u de lijfrentepremie nog dit jaar betaalt. Terugwentelen van de later betaalde lijfrentepremie is niet meer mogelijk. In de aangifte inkomstenbelasting 2015 die u volgend jaar indient, kunt u dus alleen de in 2015 betaalde lijfrentepremie in aftrek brengen.

Sociale zekerheid en Arbeidsrecht

Minder ongelijkheid bij overstappen publieke en private verzekeringen WGA

Het maakte tot 1 juli 2015 nogal wat uit of u als (middel)grote werkgever van het private eigenrisicodragerschap voor de WGA overstapte naar het publiek bestel bij het UWV of dat u van het publiek bestel overstapte naar het private eigenrisicodragerschap. Tenminste, als u bestaande WGA-lasten had. Overstappen van privaat naar publiek leverde u aanzienlijk minder premielasten op dan andersom. Sinds 1 juli 2015 is deze ongelijkheid weggenomen door de komst van een nieuw premiesysteem. Dat merkt u niet direct, maar vanaf het premiejaar 2017. Hierna gaan we eerst in op de ongelijkheid die tot 1 juli jl. bestond. Daarna behandelen we het nieuwe premiesysteem bij het overstappen van het privaat naar publiek bestel en andersom op of na 1 juli 2015.

Van het private eigenrisicodragerschap naar het publiek bestel tot 1 juli 2015

Wanneer u als (middel)grote werkgever eigenrisicodragers bent voor de WGA, betaalt u de WGA-uitkeringen zelf en heeft u de WGA-lasten veelal verzekerd bij een private verzekeraar. Als u overstapt van het private eigenrisicodragerschap naar het publiek bestel, blijven de bestaande WGA-lasten daardoor vaak achter bij de verzekeraar. U begint dan in het publieke bestel met een schone lei waardoor u bij het UWV een minimale publieke premie betaalt.

Van publiek bestel naar het private eigenrisicodragerschap tot 1 juli 2015

Bent u een middelgrote werkgever met een premie-loon van meer dan € 1 miljoen of een grote werkgever en bent u publiek verzekerd voor de WGA? In dat geval ziet u de WGA-lasten terug in een hogere individuele premie Werkhervattingskas. De financiële risico's van werknemers die na 2 jaren ziekte een WGA-uitkering krijgen, worden immers tot een maximum van 10 jaren geheel of gedeeltelijk aan u doorberekend. Stapt u over van het publiek bestel naar eigenrisicodragerschap, dan moet u de bestaande lasten (deels) zelf financieren. Hoe die ongelijkheid met het overstappen van privaat naar publiek bestel wordt weggenomen, leest u hierna.

Let op

Bent u een kleine werkgever, dan verandert er weinig voor u. U betaalt namelijk een sectorpremie waardoor de instroom in WGA-uitkeringen niet individueel aan u wordt doorberekend. Bent u een middelgrote werkgever met een premie-loon lager dan € 1 miljoen, dan zijn de financiële gevolgen van het nieuwe premiesysteem eveneens beperkt. Ook in uw geval wordt de premie Werkhervattingskas grotendeels sectoraal bepaald en dat blijft zo.

Het nieuwe premiesysteem bij overstappen privaat naar publiek bestel

Bent u als privaat verzekerde (middel)grote werkgever na 1 juli 2015 overgestapt naar de publieke verzekering via het UWV? In dat geval blijven de bestaande lasten in de regel achter bij uw private verzekeraar. De premie Werkhervattingskas wordt *tot 1 januari 2017* berekend volgens het premiesysteem dat gold tot 1 juli 2015. Maar de publieke premie wordt *vanaf 2017* berekend aan de hand van de totale (historische) WGA-uitkeringen, ongeacht of die zijn ontstaan in een publieke of in een private situatie. U betaalt hierdoor vanaf 2017 niet langer een minimale, maar een hogere premie Werkhervattingskas.

Let op

Er is een wetwijziging in de maak die bepaalt dat u nadat u bent overgestapt van het private eigenrisicodragerschap naar het publieke bestel, ten minste 3 jaar in het publieke bestel moet blijven voordat u weer terug kunt naar het private eigenrisicodragerschap. Nu is die termijn nog 1 jaar, zodat u naar een kort verblijf in het publiek bestel met lage premies, weer kunt terugkeren naar het private eigenrisicodragerschap. Minister Asscher wil de wijziging al in 2016 invoeren. Het is dan niet meer mogelijk om binnen drie jaar terug te keren van het publieke bestel naar het private eigenrisicodragerschap om zo nog te ontkomen aan de hogere premie Werkhervattingskas die vanaf 2017 ingaat.

Het nieuwe premiesysteem bij overstappen publiek bestel naar privaat bestel

Stapt u als publiek verzekerde (middel)grote werkgever na 1 juli 2015 over naar het private eigenrisicodragerschap? In dat geval moet u de *tot 1 januari 2017* ontstane WGA-uitkeringen van werknemers (staartlasten)

geheel (grote werkgevers) of gedeeltelijk (middelgrote werkgevers) *zelf* financieren volgens het premiesysteem dat gold tot 1 juli 2015. In het nieuwe premiesysteem worden *vanaf 1 januari 2017* de in de publieke verzekering ontstane WGA-uitkeringen bij een overstap naar een private verzekering (deels) *publiek* gefinancierd.

Conclusie: voorkomen is beter dan genezen

De financiële gevolgen van het nieuwe premiesysteem vanaf 1 januari 2017 zijn waarschijnlijk vooral merkbaar bij middelgrote werkgevers met een premieloon van € 1 miljoen of hoger en bij grote werkgevers. U krijgt dan ook als (middel)grote werkgever vanaf 2017 een groter financieel belang bij een toetsing of WGA-uitkeringen wel of niet terecht aan u zijn toegerekend. Tevens heeft u meer belang bij het voorkomen of verminderen van WGA-uitkeringen door re-integratie van arbeidsongeschikte (ex-)werknemers.

Transitievergoeding of ontslagvergoeding bij samenloop met oude afspraken?

Sinds 1 juli jl. moet u als werkgever een transitievergoeding betalen als u een werknemer na twee jaar ontslaat. Er kunnen echter dan al afspraken zijn gemaakt over een ontslagvergoeding waaraan u gebonden bent. Zonder nadere maatregelen zou u dan aan één werknemer een ontslagvergoeding én een transitievergoeding moeten betalen. Om dit te voorkomen is er een overgangsregeling getroffen. Op grond van die regeling betaalt u óf een transitievergoeding óf een ontslagvergoeding.

Bij samenloop met cao-afspraken

De overgangsregeling bepaalt dat u geen transitievergoeding betaalt als er met een vereniging van werknemers al afspraken zijn gemaakt over een ontslagvergoeding, bijvoorbeeld in een cao of sociaal plan. Dit geldt in ieder geval tot 1 juli 2016, maar ook daarna als de cao nawerking heeft of *stilzwijgend* wordt verlengd. Worden de afspraken echter al eerder *nadrukkelijk* verlengd of gewijzigd, dan eindigen die afspraken al vóór 1 juli 2016. U betaalt dan bij ontslag de transitievergoeding. U betaalt echter geen transitievergoeding maar een ontslagvergoeding als het arbeidscontract met uw werknemer eindigt op of na 1 juli 2016, maar u al vóór 1 mei 2016 het ontslag heeft aangevraagd bij het UWV of de kantonrechter.

Bij samenloop met individuele afspraken of afspraken met de OR

Heeft u met een individuele werknemer of een

ondernemingsraad al afspraken gemaakt over een ontslagvergoeding? In dat geval bepaalt de werknemer of hij/zij de vergoeding op grond van die afspraken of de transitievergoeding wil laten uitbetalen. De einddatum van 1 juli 2016 geldt hierbij niet. Bepalend is de termijn waarbinnen de werknemer rechten aan de afspraken kan ontlenen.

Bij cao afwijken van de transitievergoeding

In dit kader maken we u ook attent op een wettelijke regeling die het onder voorwaarden mogelijk maakt cao-afspraken te maken om af te wijken van het recht op een transitievergoeding. De werknemer moet dan wel aanspraak kunnen maken op een gelijkwaardige voorziening die is gericht op het voorkomen van werkloosheid of het bekorten van de periode van werkloosheid. De aan de transitievergoeding gelijkwaardige voorziening kan een voorziening zijn in geld of natura (of een combinatie daarvan).

Enkele wijzigingen per 1 januari 2016

In het kader van de Wet werk en zekerheid treden op 1 januari 2016 enkele ingrijpende maatregelen in de Werkloosheidswet in werking. De duur van de WW-uitkering wordt beperkt en de arbeidsverleden-eis wordt verzwakt. Er geldt in beide gevallen wel overgangsrecht. Verder worden de regels versoepeld voor het doorwerken na de AOW-gerechtigde leeftijd en treedt de Wet flexibel werken in werking.

Uitkeringsduur WW verkort

Vanaf 1 januari 2016 wordt stapsgewijs de maximale uitkeringsduur van de WW-uitkering teruggebracht van 38 naar 24 maanden. Vanaf 2019 geldt de kortere uitkeringsduur voor iedere werknemer die dan werkloos wordt. De minimale uitkeringsduur blijft drie maanden. De verkorte uitkeringsduur geldt niet voor werknemers die al vóór 1 januari 2016 werkloos zijn. De uitkeringsduur van hun WW-uitkeringen wijzigt dus niet.

Gewijzigde arbeidsverleden-eis

De uitkeringsduur wordt bepaald door het feitelijke arbeidsverleden. In hoofdlijnen komt de gewijzigde arbeidsverleden-eis er op neer dat als de werknemer 10 jaar of minder heeft gewerkt, hij/zij voor elk gewerkt jaar, recht heeft op 1 maand uitkering. Heeft de werknemer meer dan 10 jaar gewerkt, dan bouwt hij/zij ieder volgend jaar een halve maand meer uitkeringsrecht op. Eindigt de totale uitkeringsduur op een halve maand, dan wordt die halve maand op 15 uitkeringsdagen gesteld. De al vóór 2016 opgebouwde

uitkeringsduur blijft ongewijzigd. Dat wil zeggen dat ieder kalenderjaar arbeidsverleden vóór 1 januari 2016 1 maand uitkeringsrecht oplevert.

Rekenvoorbeelden ter verduidelijking

U raakt in 2018 uw baan kwijt. U heeft dan 30 dienstjaren gewerkt vóór 2016 en 2 dienstjaren daarna.

De uitkeringsduur bedraagt dan 31 maanden:

30 x 1 maand plus 2 x ½ maand.

Stel u raakt in 2020 uw baan kwijt. U bent dan 13 jaar in dienst geweest van uw werkgever. Daarvan heeft u 9 dienstjaren vóór 2016 gewerkt en 4 dienstjaren daarna. De uitkeringsduur bedraagt dan 11,5 maand:

10 x 1 maand (de eerste 10 dienstjaren leveren 1 maand uitkering per jaar op) plus 3 x ½ maand.

Overgangsrecht

Maar hier blijft het helaas niet bij. Het overgangsrecht bepaalt namelijk dat vanaf 1 januari 2016 de uitkeringsduur stapsgewijs tot 2019 wordt verminderd met 1 maand per kwartaal voor nieuwe WW-uitkeringen die op of na 1 januari 2016 ontstaan. Dit geldt alleen in die situaties waarin anders meer dan 24 maanden recht op een uitkering bestaat. De uitkeringsduur wordt bepaald door het vóór 1 januari 2016 opgebouwde arbeidsverleden en de daaraan gekoppelde uitkeringsduur (maximaal 38 maanden) te verminderen met het aantal kalenderkwartalen dat sinds 1 januari 2016 is verstreken. Een voorbeeld maakt duidelijk hoe dit werkt. Stel u heeft vóór 1 januari 2016 op grond van de oude regels recht op 34 maanden WW-uitkering. U raakt in november 2017 uw baan kwijt. Sinds 1 januari 2016 zijn dan 7 kalenderkwartalen verstreken. De uitkeringsduur van uw WW-uitkering wordt dan verkort tot 27 maanden: 34 maanden min 7 maanden.

Conclusie

De uitkeringsduur blijft afhankelijk van het arbeidsverleden, maar de duur wordt na een overgangperiode van 3 jaar gemaximeerd op 24 maanden per 1 januari 2019. Vooral voor oudere werknemers is dit een flinke stap achteruit. Zij krijgen vanaf 1 januari 2019 maar liefst 14 maanden korter een WW-uitkering als zij werkloos worden. Aangezien juist oudere werkløzen moeilijk een nieuwe werkkring kunnen vinden, leidt dit mogelijk tot een grotere instroom in de gemeentelijke bijstandsuitkeringen na afloop van de WW-periode. Of dit bewaarheid wordt, zal de toekomst moeten uitwijzen.

Versoepelde regels bij doorwerken na de AOW-leeftijd

Vanaf 1 januari 2016 kunt u 6 arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd met een AOW'er aangaan gedurende een periode van 48 maanden. De opzegtermijn wordt een maand en u mag de arbeidsovereenkomst opzeggen zonder toestemming van het UWV of de kantonrechter. Bovendien bent u geen transitievergoeding verschuldigd. Wordt de AOW'er ziek, dan moet u 13 (in plaats van 104) weken loon doorbetalen. Heeft u op 31 december 2015 een zieke AOW'er in dienst, dan hoeft u maximaal tot 1 september 2016 het loon door te betalen, voor zover de periode van 104 weken niet eerder verstreken is.

Meer flexibel werken

Uw werknemer kan u verzoeken om meer of minder te mogen werken. Vanaf 1 januari 2016 kan uw hij/zij u ook verzoeken om op andere werktijden te mogen werken of op een andere arbeidsplaats (bijvoorbeeld thuiswerken). U moet aan een verzoek om wijziging van de arbeidsduur of de werktijden tegemoetkomen, tenzij u daartegen zwaarwegende bedrijfs- of dienstbelangen heeft. Het verzoek leidt bijvoorbeeld tot ernstige veiligheidsproblemen of problemen in de planning of ernstige financiële problemen. U kunt het verzoek dan afwijzen, voorzien van een schriftelijke motivatie. U heeft geen zwaarwegend bedrijfs- of dienstbelang nodig om een verzoek om op een andere arbeidsplaats te mogen werken af te wijzen. U moet de afwijzing wel kunnen motiveren.

Gewijzigde termijnen

Uw werknemer kan verzoeken om aanpassing van de arbeidsduur, werktijden of arbeidsplaats, als hij/zij op de beoogde ingangsdatum ten minste een half jaar in dienst is. Nu is die termijn nog een jaar. Uw werknemer moet het verzoek schriftelijk doen en uiterlijk twee maanden voor de ingangsdatum. Nu moet hij/zij dit nog doen vier maanden voor de ingangsdatum. Is het verzoek ingewilligd of afgewezen, dan kan uw werknemer niet eerder dan na een jaar een nieuw verzoek doen. Tot 1 januari 2016 geldt hiervoor een wachttijd van twee jaar. U moet minimaal een maand voor de ingangsdatum beslissen over het verzoek. Beslist u niet tijdig, dan wordt de gevraagde wijziging doorgevoerd.

Let op

De wet flexibel werken geldt niet als u minder dan tien medewerkers in dienst heeft.

